

СПІВВІДНОШЕННЯ АВТОРИТАРНОГО, ДЕМОКРАТИЧНОГО ТА ЛІБЕРАЛЬНОГО СТИЛІВ УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

студент гр. АМм-31 Прус А.В.

В сучасному світі управління персоналом, а саме стиль управління, грає дуже важливу роль в розвитку суспільства, оскільки від правильного підходу до управління персоналом залежить управління організацією в цілому. За допомогою людських ресурсів керівники досягають поставлених цілей та завдань, використовуючи працю, інтелект і мотиви поведінки інших людей. У зв'язку з цим оволодіння основами організації процесу управління персоналом набуває особливої актуальності.

Стиль керівництва – це найбільш стійкий, типовий для даного керівника спосіб реалізації управлінських функцій, тобто спосіб взаємодії з полагодженим і вирішення виробничих завдань. Від стилю керівництва залежить ефективність діяльності організації, її можливі шляхи розвитку.

Авторитарний стиль передбачає ухвалення всіх рішень керівником, чітку окресленість «меж компетентності», тобто жорстку визначеність рангів керівників, які мають право приймати рішення з певних питань, пов'язаних з діяльністю організації. Структура керівництва є гранично жорсткою.

Демократичний стиль ґрунтується на колегіальному прийнятті рішень керівниками, активізує ініціативність співробітників, є передумовою нестандартних рішень, сприяє поліпшенню морально-психологічного клімату та загальної задоволеності співробітників організацією.

Ліберальний стиль характеризує невисоку активність, небажання і нездатність керівника приймати будь-які рішення, намагання уникнути будь-яких інновацій, перекладання виробничих функцій та відповідальності на інших керівників і підрозділи.

Дослідження ефективності стилів лідерства було проведено, К. Левінім, виділивши три одновимірних стилю керівництва – авторитарний (директивний), демократичний (колегіальний), попустительський (архаїчний). Вагомий внесок вніс Ренсис Лайкерт розробив власну теорію стилів керівництва. Він узагальнив реальні методи управління і розташував їх на деякій континуумі. Д. Макгрегор виділив два протилежних стилю управління «Теорія Y», описавши минуле і сьогодення менеджменту. Найбільш популярною концепцією підходу до ефективності керівництва по двом критеріям, розроблена в Університеті штату Огайо, була модифікована і популяризована Р. Блейком та Д. Мутон, які побудували «Управлінська решітка».

Для кожного керівника, підлеглого притаманний свій стиль керівництва. Для визначення стилю керівництва існує багато методик, які допомагають більш широкого дізнатися характер управління в колективі так і самого керівника.

Методики які допомагають визначити стиль керівництва з боку працівників були розроблені В.П. Зхаровим «Визначення стилю керівництва», «Діагностика стилю управління». Запропоновані методики для самооцінки керівником стилю управління Е. Жариков і А. Золотов «Адміністратор чи лідер?», Є. Ільїн «схильність суб'єкта до конкретного стилю керівництва», Р. Блейк та Д. Мутон « Управлінська решітка», А.А. Деркач «Методика самооцінки керівника стилю управління». Проаналізувавши ці методики, можна відмітити що деякі з них мають певні недоліки, які впливають на загальний результат при виявленні пануючого мікроклімату та продуктивність підприємства.

Базуючись на недоліках які наявні в методиках, запропонуємо власний комплекс методик, які будуть оптимальними для вирішення цих питань, які будуть мало займати часу при тестуванні, будуть доступними та зрозумілими. Методика яка розроблена для

діагностики стилю управління з боку працівників та має назву «Діагностика стилю управління» та була розроблена методика для самооцінки стилю управління самого керівника «Самооцінка керівника на виявлення стилю управління».

На основі розробленого комплексу методик проаналізували ТОВ «Райдуга», що дало змогу побачити вплив стилю управління на продуктивність та рентабельність підприємства та на основі цього розробили рекомендації.

У результаті використаного комплексу методик встановлено, що даний керівник має прихильність до демократичного стилю управління, але також йому притаманна значна міра ліберального стилю управління, та доволі рідко проявлення авторитарного стилю управління. Також, в цілому, спостерігається не досить позитивна тенденція розвитку та ефективності фінансової та виробничої діяльності підприємства значно погіршилося у порівнянні з передостаннім роком. В питаннях щодо покращення показників ефективності фінансової та виробничої діяльності ТОВ «Райдуга» доречно поєднати два стилі управління демократичного та авторитарного, можливо б правильне використання таких стилів управління, дало б змогу покращити загальне становище підприємства.

Отже розроблений комплекс дає змогу оцінити вплив пануючого стилю управління на роботу підприємства в цілому.

*Науковий керівник: доц. **Валенкевич Л.П.***

Прус, А.В. Співвідношення авторитарного, демократичного та ліберального стилів управління в сучасній організації [Текст] / А.В. Прус; наук. кер. Л.П. Валенкевич // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 286-288.